

MB/14

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2014 roku

KIEROWNIK  
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW  
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

*Jan Stanisław Ciechanowski*

BD1-K0846-0700-8-1/14

*Do wiadomości  
Członków KPCPP  
22.04.2014*

Szanowny Pan  
Prof. Michał Seweryński  
Przewodniczący  
Komisji Praw Człowieka,  
Praworzędności i Petycji Senatu RP

*Sygn. Pre. Przewodniczący,*

w związku z pismem Szanownego Pana Przewodniczącego z dnia 7 marca 2014 roku (nr BPS/KPCPP-133-02-P8-01/14) dot. petycji w sprawie przyznania zadośćuczynienia lub odszkodowania dla byłych junaczek i junaków wykonujących pracę w ramach Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” w latach 1948-1955, uprzejmie przedstawiam stanowisko Urzędu w poruszanej sprawie.

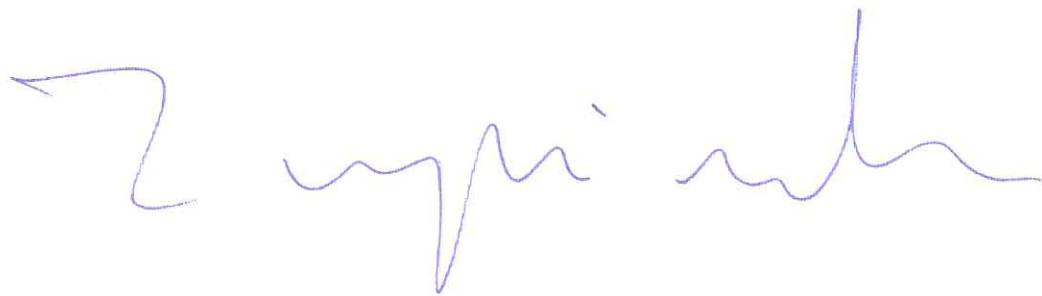
W pierwszej kolejności chciałbym zauważyć, iż w obecnym stanie prawnym – zgodnie z art. 1 ust 1 pkt 2) *ustawy z dnia 2 września 1994 rok o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 60, poz. 622 ze zm.)* – spośród wszystkich osób świadczących pracę w ramach Powszechnej Organizacji „Służba Polsce”,

określone świadczenia przysługują wyłącznie żołnierzom z poboru w 1949 r., którzy byli wcieleni do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla i kamieniołomach. Uprawnienia takich osób obejmują świadczenie pieniężne w wysokości 10,36 zł przysługujące za każdy pełny miesiąc trwania pracy, nie więcej jednak łącznie niż za 20 miesięcy (obecnie jest to maks. kwota 206,76 zł) oraz ryczałt energetyczny w wysokości 165,71 zł. Ponadto wiek emerytalny żołnierzy-górników ulega skróceniu o okres przymusowego zatrudnienia, a osobom, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z przymusowym zatrudnieniem, przysługują uprawnienia przewidziane w *ustawie z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 ze zm.)*. Natomiast pozostałe osoby świadczące pracę w Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” nie są uprawnione z tego tytułu do żadnych świadczeń. Przesłanką, która z wszystkich Junaków „Służby Polsce” pozwoliła wyodrębnić akurat brygady ponadkontyngentowe, był fakt politycznego selekcjonowania osób doń wcielanych (dzieci „kułaków”, elit II RP itp.), stanowiący formę represji politycznych.

W Sejmie V kadencji został złożony projekt ustawy o świadczeniu pieniężnym i innych uprawnieniach przysługujących osobom, które przymusowo wcielono do Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” – na temat którego obszernie pisze Biuro Komunikacji Społecznej Senatu RP w części petycji dot. prac legislacyjnych – który zakładał przyznanie pewnych uprawnień wszystkim osobom przymusowo wcielonym do „Służby Polsce”. Jednakże zarówno Rada Ministrów jak i Biuro Analiz Sejmowych zwróciły uwagę, iż z powodu braku wystarczających instrumentów, wyodrębnienie osób przymusowo wcielonych do Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” spośród wszystkich osób realizujących obowiązek przysposobienia zawodowego w ramach tej organizacji – również tych, którzy znaleźli się w niej dobrowolnie – może okazać się niezwykle trudne w realizacji.

Ponadto Biuro Analiz Sejmowych zwróciło uwagę na koszty dla finansów publicznych, które generowałoby uchwalenie ustawy, podnosząc, iż „zgodnie z danymi GUS z roku 2004 r. populacja ludności z roczników 1927 – 1937 (czyli tych, którzy teoretycznie w którejś z form objęci byli przepisami ustawy o „SP”) wynosiła ok. 2 451 tys.”. Stąd też Komisja Polityki Społecznej Sejmu RP, po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu ww. projektu ustawy, w dniu 5 lipca 2007 r. wniosła o odrzucenie zgłoszonego projektu.

Pragnę również podkreślić, iż jakkolwiek kwestią bezdyskusyjną jest wkład Junaczek i Junaków „Służby Polsce” w odbudowę naszego kraju, zaś przymusowe wcielanie do Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” zasługuje na jednoznaczne potępienie, podnoszone trudności z wyodrębnieniem osób przymusowo świadczących pracę od innych członków tej organizacji pozostają wciąż aktualne. Powyższe kwestie stanowią poważną barierę, która może uniemożliwić przyjęcie aktu prawnego, przyznającego odszkodowanie wszystkim osobom, których wcielenie do „Służby Polsce” stanowiło formę represji.



Kierownik  
Urzędu do Spraw Kombatantów  
i Osób Represjonowanych



Jan Stanisław Ciechanowski